

EXAMINATION OF THE IMPACT OF MEDICINAL MASSAGE COMBINED WITH DEEP OCCURRENCE IN THE HEALING PROCESS OF PATIENTS WITH WORLDWRITE

Albert M.

Medical University - Sofia, Bulgaria - Medical College „J. Filaretova“ *andial@mail.bg*

Abstract: Vertigo is a disorder of our subjective sense of orientation in space, which is a false perception of the movement of the surrounding objects around us or our body in space.

The purpose of this study was to investigate the effect of deep oscillation combined with healing massage on patients with vertigo.

The subject of study was 18 patients of different age groups with benign paroxysmal positional vertigo. The largest is the sample over 60 years - 66.6%, and second is the sample in the middle age - 27.7%.

The treatment program included four successive stages: 1. Deep oscillating treatment coupled with classic massage techniques. 2. Apply zonotherapy and treatment of acupuncture points according to the scheme. 3. Compliance with a dietary regime with a reduction in the amount of salt.

The results were recorded with a control review.

The analysis of the results obtained showed that the length of treatment depends on the timely initiation of the procedures.

In conclusion, we can recommend deep oscillation combined with the healing program to quickly respond to vertigo.

Keywords: vertigo, deep oscillation, healing massage

ИЗСЛЕДВАНЕ НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО НА ЛЕЧЕБНИЯ МАСАЖ СЪЧЕТАН С ДЪЛБОКА ОСЦИЛАЦИЯ ВЪРХУ ОЗДРАВИТЕЛНИЯ ПРОЦЕС ПРИ ПАЦИЕНТИ СЪС СВЕТОВЪРТЕЖ

Алберт М.

Медицински Университет – София, Медицински колеж „Й. Филоритова“ *andial@mail.bg*

Резюме: Световъртежът е разстройство на субективното ни чувство за ориентация в пространството, изразяващо се във фалшиво възприятие за движение на околните предмети около нас или на нашето тяло в пространството.

Цел на настоящото изследване беше да се проучи влиянието на дълбоката осцилация съчетана с лечебен масаж върху пациенти със световъртеж.

Обект на изследване бяха 18 пациентки от различни възрастови групи с доброкачествен пароксизмален позиционен световъртеж. Най-голяма е извадката над 60 години – 66.6% , а на второ място е извадката в средна възраст – 27.7%.

Лечебната програма включваше четири последователни етапа: 1. Лечение с дълбока осцилация съчетана с техники от класическия масаж. 2. Прилагане на зонотерапия и третиране на акупунктурни точки по схема. 3 .Строго спазване на диетичен режим с намаляване на количеството на солта.

Резултатите бяха отчетени с контролен преглед.

Анализът на получените резултати показва, че от своевременното започване на процедурите зависи продължителността на лечението.

В заключение бихме могли да препоръчаме дълбоката осцилация съчетана с лечебната програма за бързо повлияване на вертигото.

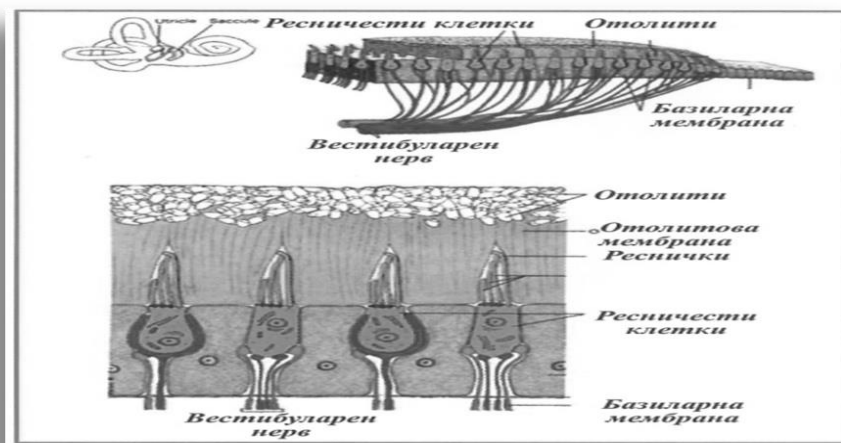
Ключови думи: световъртеж, дълбока осцилация, лечебен масаж

ВЪВЕДЕНИЕ

Наблюдава се тенденция за увеличаване на случаите на световъртеж в лечебната практика. За изминалата 2016 г. в ДКЦ-1 гр. София са прегледани 295 пациенти, от тях със световъртеж - 62 болни. По-голямата част от хората поне веднъж в живота си са изпитали това чувство. Световъртежът поражда ограничения във функционалната активност, затруднява трудовата и битова дейност.

Равновесието зависи от синхронизираната дейност на зрителна система, проприоцептивна и нервна системи.

Информацията за състоянието на околната среда човек получава от *зрителната система*, която е с водеща роля в този процес. *Вестибуларната система* дава информация за положението на тялото в пространството (Фиг. 1).

Фиг.1 Вестибуларен апарат

Двигателната система отразява степента на разгъването на ставите и натоварването на мускулите. Малкият мозък контролира работата на трите функционални системи и обуславя поддържането на стабилно равновесие. При нарушаване на функцията на някоя от системите възниква световъртеж. Една от честите причини е получаване на конфронтираща се информация към мозъка, например ако функцията на единия лабиринт отпадне поради инфекция травма или исхемия, той е загубил част от своята функция (20-30 имп./сек.). Здравият лабиринт продължава да генерира импулси (90-100 имп./сек.). Това обуславя възникването на вестибуларна асиметрия. Тази асиметрия се възприема от мозъка като въртене. Зрителният анализатор не доставя информация за такова въртене, получава се конфликт между двете системи и пациентът чувства световъртеж.

На пациентите е трудно да дефинират оплакванията си, защото пристъпите на световъртеж протичат с доста бурни вегетативни реакции, като гадене, повръщане, сърцебиене и страх. Те съобщават за неприятно усещане на главозамайване, съпроводено с несигурност при ходене, залитане или завличане на една страна, замаяност, нестабилност. Световъртежът се засилва при по-рязко завъртане на главата в страни или нагоре, при изправяне или лягане. Може да е съпроводен с главоболие, шум в ушите и при засилване със сърцебиене и стягане в гърдите. При нарушения на координацията може да се открие и нистагъм, който се разглежда като интенционен тремор на очните мускули. Той е дребен хоризонтален с бърз компонент към страната на увреждането и може да се наблюдава при срединно положение на очните ябълки, като може да бъде хоризонтален, вертикален или ротаторен (1).

Най-честият световъртеж (от няколко секунди до 1 мин.) е *доброкачественият пароксизмален позиционен световъртеж -позиционно вертиго (BPPV)*, описват се силни кратки епизоди на световъртеж който се провокират от промяна положението на главата в пространството, при поглед надолу-нагоре, при лягане в леглото. Към тази група се отнасят и т.нар. *вестибуларни пароксизми*, при епилептични припадъци и при наличие на перилимфна фистула – представлява комуникация между перилимфатично пространство и средното ухо.

Най-лесно се доказва бенигненото пароксизмално позиционно вертиго. Основният тест е тестът на Dix-Hallpike. С него се цели задният полуокръжен канал да се постави така, че да се провокират отолитите и да се появи нистагъм. С този прием още при изследването започва лечението на световъртежа (2).

Острият вестибуларен неврит се характеризира с внезапно начало, силен световъртеж, който продължава няколко дни. Вертигото е придружено с гадене, повръщане

и загуба на равновесие. Когато е придружено със загуба на слуха се определя като лабиринтит.

Друга група световъртежи е *Болестта на Мениер* – рядко заболяване, което се дължи на наличие на ендолимфа в лабиринта на вътрешното ухо, където се разполагат рецепторните клетки на слуховата сетивност и вестибуларния апарат. Могат да бъдат засегнати пациенти от всички възрасти. Има предположения за генетична предразположеност. Заболяването се характеризира с внезапни епизоди на световъртеж съпроводен едностранно намаление на слуха и шум в същото ухо. Пристъпът може да трае от минути до часове (3)

Към тази група се отнася и така нареченото *мигренно вертиго*, при него пристъпът на световъртеж е придружен от силно главоболие, гадене, повръщане, фотофобия, може да бъде с аура и без аура с наличие на зрителни, слухови и други нарушения.

Акустичната неврома (вестибуларен шваном) е доброкачествен израстък на вестибуларния нерв, който свързва вътрешното ухо с мозъка. Симптомите са прогресивна загуба на слуха и шум в ушите, които са придружени от замаяност и загуба на равновесието.

В редки случаи вертигото може да е симптом на много сериозни проблеми като инсулт, мозъчен кръвоизлив, множествена склероза, обменни заболявания (диабет) и артериална хипертония. Тогава се описват и други неврологични симптоми като двойно виждане, нарушена реч, безизразност, загуба на координация на крайниците и сериозни нарушения в равновесието(5) .

Друга причина може да бъде остеоартрит на шийните прешлени. Заболяването се развива при хора над петдесет годишна възраст, въпреки че в днешно време се срещат случаи и в много по-млада възраст. Характеризира се със световъртеж при извъртане на главата наляво или надясно, както и болка и скованост в шийната област.

Лечебният масаж съчетан със зонотерапия повлиява тези симптоми (4).

МАТЕРИАЛИ И МЕТОДИ

Обект на изследване са 18 пациентки от различни възрастови групи с доброкачествен пароксизмален позиционен световъртеж. Най-голяма е извадката над 60 години – 66.6% , а на второ място е извадката в средна възраст – 27.7%(Табл.1).

Табл. 1 Възрастово разпределение на контингента

Възраст	Брой пациенти	Процент
до 30 години		16.6%
от 31 до 50 години	3	27.7%
от 51 до 60 години	5	22.4%
над 60 години	4	33.3%
	6	

Експериментът беше проведен в медицински център „Здраве за всеки“ гр. София под ръководството на д-р Р. Шейтанова.

Цел на настоящо изследването беше да се проучи влиянието на дълбоката осцилация, съчетана с техники от класическия масаж, зонотерапия, акупресура и диета, върху оздравителния процес при пациенти със световъртеж.

Лечебната програма включваше четири последователни етапа: 1. Лечение с дълбока осцилация съчетана с техники от класическия масаж. 2. Прилагане на зонотерапия и третиране на акупунктурни точки по схема. 3 .Строго спазване на диетичен режим с намаляване на количеството на солта. 4. Проверка на резултатите с контролен преглед.

Дълбоката осцилация действа на клетъчно ниво и стимулира самовъзстановяването. Това е нов уникален начин за трайно намаляване на болката, отока и увеличаване подвижността на увредените стави и гръбначният стълб с *противовъзпалителен, противооточен и детоксикиращ ефект*. Методът показва много добри резултати при заздравяване на рани, разтегнати сухожилия и мускули. Противовъзпалителния ефект се дължи на ограничаване движението на проинфламаторните клетки към зоната на увреда; редукция на освобождаването на възпалителните медиатори (хистамин, серотонин, простагландини, левкотриени); инхибиране проницаемостта на съдовата стена за йони и течности; стимулиране на локалния имунитет;

инхибиране на прекисното окисление на липидите; намаляване количеството на свободните радикали; повишаване активността на моноцити и Т-лимфоцити.

Противооточен ефект – Осцилациите на тъканта увеличават резорбционната повърхност; механичната активация стимулира дренажа на интерстициалната течност през ендотелните междуклетъчни пространства; при хронични състояния се проявява антифибротичния ефект на на Deep Oscillation и се намалява тъканната индурация.

Съществуват няколко механизма, чрез които масажът действа върху кръвообращението: механично, хуморално и рефлекторно действие. В следствие на масажа се разширяват кръвните и лимфните капиляри; повишава се пермиабилитета на клетъчните мембрани, увеличава се отгичането на тъканни течности; подобряват се обменните и регенеративни процеси; подобрява се липидната обмяна; повишава се кожно-мускулния тонус.

Зонова терапия - върху ходилата, дланите и ушната мида на човека, в определени зони са проектирани всички органи на тялото. При добро познаване на зоните и правилен подбор може да се въздейства върху вътрешните органи, жлезите с вътрешна секреция и нервната система, а от тук и на световъртежа. Третираме зоните на ушите, орган на равновесието (лабиринт и средно ухо) хипофизата, гръбначен стълб, бъбреци().

Акупресура – обработваха се точките GI 4, VB2, TR 5, V 62, R 7,V 23, RP 6, GI 11, по време на пристъп V 10, R 1 R 2, HA ухото AP 55, AP 29, AP 95 и AP 9.(цит. по Самосюк И., Лысенюк В., 1994)

РЕЗУЛТАТИ

Получените резултати показаха, че колкото по-рано започне лечението, толкова по-бързо настъпва възстановяването – от разреждане на пристъпите до пълно излекуване. При по-младите пациентки беше постигнат най-добрия резултат като възстановяването се постигна за пет процедури. Пациентката започна процедурите веднага след първия пристъп. За шест процедури бяха възстановени 11.1% от цялата група на възраст от 31 до 60 години. В средна възраст получените резултати са 22.4% като възстановяването се получи за осем процедури.

Две пациентки до шестдесет години и две над тази възраст се възстановиха за десет процедури (22.4%). За пълния курс на лечение от дванадесет процедури бяха възстановени общо седем пациентки от всички възрастови групи (Табл. 2).

Таблица 2. Брой процедури на пациентите съобразно възрастта им

Възраст	Първо подобрене	Брой пациенти	Брой процедури				
			5	6	8	10	12
до 30 години	2 пр.,3пр.,5пр.	3	1	-	-	1	1
от 31 до 50 години	2пр., 4пр.,6 пр.,	5		1	1	1	2
от 51 до 60 години	1 не се повлиява 3 пр.,5 пр..	4	-	1	1	-	2
над 60 години	3пр., 4пр.,5пр.,7пр.	6	-	-	2	2	2

За получените резултати допринесе и стриктното спазване на диетичен безсолен режим и правилното съчетаване на масажните техники извършващи се по време на осцилацията, както и прилагането на зонотерапията и активиране на акупунктурните точки.

ЗАКЛЮЧЕНИЕ

На базата на получените резултати може да направим извода, че методът ДЪЛБОКА ОСЦИЛАЦИЯ от комплексната програма е лесно приложим и се отчита намаляване на срока за възстановяване на пациентите. В заключение, бихме могли да препоръчаме системно прилагане на комплексната програма за възстановяване на равновесието и елиминиране на световъртежа.

БИБЛИОГРАФИЯ

- [1] Ангов Г. - Невроотология, гр. София, 2007 г.
- [2] Кехайов А. - Ръководство по отоневрология, гр. София,1996 г.
- [3] Колчев Хр. - Световъртеж и разстройства на равновесието, гр. София, 2015 г.

- [4] Краев Т. Лечебен масаж и постизометрична релаксация, гр. София, 2006г., с-199-204.
- [5] Цнев Ив. Цнев Е. - Практически наръчник по оториноларингология, гр. Варна, 2010
- [6] Самосюк И., Лысенюк В., Акупунктура енциклопедия. АСТ – ПРЕС Киев , Москва, 1994 с - 424.